

MODERN MODELS FOR PROMOTING AND POSITIONING BULGARIAN ON A LARGER SCALE IN SUPPORT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TERRITORIES

Valentina Marinova

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: Holidays, rites and rituals express certain thoughts, feelings and moods of people with the help of easily understandable and accessible to practice by every person symbolic objects, actions, words. What is characteristic and typical here is that the emphasis is evenly and at the same time very strongly on the emotional psychological impact and the formation of active force and educational impact. People get involved quite naturally and spontaneously and moral and aesthetic norms and rules are not perceived on the basis of their rational rethinking, but this is done mainly through a mental path. In customs and rites, the mood of people is most directly manifested, which is the impulsive-emotional state of the personality. Through customs, a person manifests a moral-evaluative and aesthetic attitude towards reality. The preservation of Bulgarian traditions is an important aspect of the cultural heritage of Bulgaria and is carried out through various activities and practices, passed down from generation to generation. Traditions are the heart of every community.

Keywords: contemporary models, holidays, rites, generation, Bulgarian traditions, brand, European brand “Smart Rural Digital”.

СЪВРЕМЕННИ МОДЕЛИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ И ПОЗИЦИОНИРАНЕ НА БЪЛГАРСКОТО В ПО-ГОЛЯМ МАЩАБ В ПОМОЩ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИИТЕ

Валентина Маринова

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Резюме: Празниците, обредите и ритуалите изразяват определени мисли, чувства и настроения на хората с помощта на лесно разбираеми и достъпни за практикуване от всеки човек символни предмети, действия, слова. Характерното и типичното тук е, че се набляга равномерно и в същото време много силно на емоционално психологическото въздействие и формирането на активна сила и възпитателно въздействие.

Хората се включват съвсем естествено и непринудено и нравствено-естетическите норми и правила не се възприемат върху основата на рационалното им преосмисляне, а това се извършва главно по психически път.

В обичаите и обредите най-непосредствено се проявяват настроението на хората, което е импулсивно-емоционалното състояние на личността. Посредством обичаите човек проявява морално-оценъчно и естетическо отношение към действителността.

Запазването на българските традиции е важен аспект от културното наследство на България и се осъществява чрез различни дейности и практики, предавани от поколение на поколение. Традициите са сърцето на всяка общност.

Ключови думи: съвременни модели, празниците, обредите, поколение, българските традиции, бранд, Европейска марка “Smart Rural Digital”.

УВОД

Традиции, които обединяват – това са нишките, които свързват миналото, настоящето и бъдещето. Те ни напомнят кои сме, откъде идваме и защо принадлежим към едно голямо семейство, наречено народ. В България традициите са не само част от културата, но и дълбока връзка, която обединява поколенията и ни дава усещането за принадлежност. Те са празниците, обичаите, ритуалите и историите, които се предават от поколение на поколение. В тях намираме идентичността си, вдъхновението си и силата да продължаваме напред. В България традициите са живи и вдъхновяващи. От мартеницата, която носим с гордост всяка година, до нестинарските танци, които запленяват със своята магия – те са доказателство за уникалния дух на нашия народ.

Как традициите ни обединяват?

⇒ Семейните връзки

Традициите събират семейството около трапезата, около огъня или около празника. Те ни учат, че семейството е основата на всяко общество. Например, на Коледа цялото семейство се събира, за да замеси пита и да сподели топлината на домашния уют.

⇒ Празниците и обичаите

Всеки български празник има своето дълбоко значение. Кукерите гонят злите духове, Лазаровден е символ на младост и красота, а Гергьовден е време за благодарност към природата и плодородието. Тези традиции ни напомнят за връзката ни със земята и с духовното.

⇒ Общността и съпричастността

Традициите обединяват не само семействата, но и цели общности. Хората от едно село, град или регион празнуват заедно, пеят, танцуват и си помагат. Например, хорото е танц, който символизира общност и хармония – когато сме заедно, сме по-силни.

Децата ни растат с усещането за корени, когато участват в празниците и обичаите на нашата страна. Те научават стойността на семейството, уважението към другите и радостта от това да бъдеш част от нещо по-голямо. Присъствието на традиции в живота им помага да изградят устойчиви ценности и да осъзнаят своето място в света. Например, когато децата пеят коледарски песни или участват в Лазаруване, те не само се забавляват, но и се учат на историята и културата на народа си.

Дори в днешния динамичен свят, традициите остават ключов елемент от нашата идентичност. Те ни напомнят, че независимо от модерните технологии и промените, които животът носи, ние сме част от нещо вечно и непреходно.

- Традициите ни помагат да се чувстваме у дома, независимо къде се намираме.
- Те ни свързват с други хора, които споделят същите обичаи и вярвания.
- Те ни дават смисъл и посока, когато всичко около нас се променя.

Ето някои ключови начини, по които се пазят българските традиции:

⇒ Празници и обичаи:

Традиционни празници като Коледа, Великден, Лазаровден, Баба Марта и други се честват с характерни ритуали, песни, танци и обреди.

⇒ Народни танци и музика:

Танцовите състави и фолклорните групи пазят живи традиционните български танци и песни.

⇒ Народни носии:

Запазването на оригиналните български народни носии и тяхното носене при специални поводи е начин за популяризиране на народната култура.

⇒ Занаяти и изкуства:

Ръчното изработване на предмети от бита, като тъкани, керамика, дърворезба и други, е част от културното наследство, което се предава от поколение на поколение.

⇒ Фолклорни фестивали и събори:

Тези събития предоставят възможност за представяне и съхранение на различни традиции, свързани с музика, танци, занаяти и облекло.

⇒ Предаване на знания и умения:

Предаването на народни песни, танци, занаяти и обичаи от по-възрастните на по-младите поколения е от съществено значение за запазването на традициите.

⇒ Образователни програми:

Училищата и детските градини играят важна роля в запознаването на децата с българските традиции и култура чрез учебни програми, изложби и презентации.

⇒ Подкрепа на културни институции:

Музеите, читалищата и други културни институции работят за съхранение и популяризиране на българските традиции чрез изложби, изследвания и публикации.

⇒ Създаване на нови традиции:

Включването на нови елементи в съществуващите традиции и създаването на нови, които отразяват съвременния живот, също е важен аспект от запазването на културното наследство.

⇒ Популяризиране на традициите:

Чрез медиите, социалните мрежи и други канали се повишава осведомеността за българските традиции и се насърчава участието на хората в тях.

Каква е причината българите да съхраним и запазим своята национална идентичност?

Нашата история помни векове наред под османско и византийско робство. Как тогава предците ни са успели да устоят и оставят ясни и категорични знания за традициите ни?

Може би отговорът е в събирането и използването на всички достойнства, които са призвание на нацията ни. Българите имаме свой собствен отпечатък, който е маркирал нашият фолклор и се е предавал от поколение на поколение.

В епохата на глобализация макар ролята на държавата да се редуцира и трансформира, успоредно с това се засилва ролята на нацията като важен източник на културен интегритет. Европейската идентичност разглеждаме не като противопоставена на националната, а като особен вид колективна идентичност, която е наднационална, но неограничавана или изместваща, а допълваща и разширяваща националната идентичност.

Въпросът за изграждането на национална и европейска идентичност на юношите и младежите днес е по-актуален от всякога в контекста на динамични промени в национален и международен план. В условията на обща несигурност, подсилена от финансовата криза, българските юноши са изправени пред предизвикателството да направят житейските си избори и едновременно с това да определят своята национална принадлежност. След присъединяването на България към ЕС и във връзка с усилията на страната ни за утвърждаване и подкрепа на европейската интеграционна идея изграждането и поддържането на национална идентичност протича до голяма степен паралелно с изграждането на европейска идентичност. Всичко това създава предпоставки за усложняване на контекста, в който българските младежи трябва да решават основните си жизнени задачи. Изучаването и опазването на богатото културно-историческо и духовно наследство на българите през вековете е важна тема от образоваността и културата на младите хора у нас.

Гражданско образование, като инструмент за съчетаване на национална и европейска идентичност. То в една демократична и правова национална държава е част от по-общия процес на политическата социализация, който е насочен към интернализиране на политическа система в мислите, чувствата и нагласите на населението. то се изразява в целенасочени усилия на държавните образователни и др. институции за демократично образование и възпитание на младите хора. Гражданското образование е най-интензивно в периода на юношеството и как едно стратегическо програмирано гражданско образование (каквото в момента липсва в българското средно училище!) може да служи като инструмент за съчетаване на национална и европейска идентичност.

За да имаме познанията за това кои сме и какво да пренесем през годините ни на съществуване след това, и да оставим след нас, е важно да знаем символите на българската народна шевица! В последните десетилетия българската шевица преживява истински ренесанс. Млади дизайнери, художници и дори програмисти търсят начини да „разчетат“ древния код. Все по-често шевицата присъства в модата, интериора, дигиталните медии, дори в брандинга. Изработването на шевици отново става модерно и много млади хора проявяват интерес и то не само към самите шевици, но и към тяхната символика и идентичност, което прави много добро впечатление и създава усещане за завръщане към корените. Шевицата е едно от най-ярките достижения на българското народно творчество. Днес те изскачат от миналото, за да влезнат в настоящето и бъдещето и да ни напомнят за богатата ни история.

БРАНД НА ТЕРИТОРИИТЕ НА МИГ: ЕВРОПЕЙСКА МАРКА “SMART RURAL DIGITAL”

Създаване и позициониране на национален туристически бранд се свързва на първо място с разпознаваемостта на избрания туристически район като място, което се асоциира с конкретен вид ваканция или почивка. Развитие на брандинга повишава, както конкурентоспособността в туризма, така и идентифицирането и акцентирането върху туристическия продукт, чрез неговото запомнено „лице”. Позитивните асоциации, свързани с бранда на една дестинация, създават трайни спомени в съзнанието на потребителите и ги превръщат в лоялни туристи. Националният бранд надгражда многократно икономическата и рекламна стойност на дадена марка и я превръща от символ и очакване в изпълнено обещание, което привлича туристите с атрактивен образ и качество на услугите.

Европейска марка “Smart Rural Digital” е обща марка за дигитални продукти от териториите на общините Белене, Никопол, Лясковец, Стражица, Самоков, Троян, Априлци и Угърчин и спомага за постигане на дигитална идентичност на териториите на МИГ.

Марката на Европейския съюз е знак за идентифициране и отличаване на стоки и/или услуги, който е валиден в целия Европейски съюз и е регистриран в Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) по реда, посочен в Регламент 2015/2424 на Европейския парламент и на Съвета. Марката на Европейския съюз предлага еднаква закрила във всички страни от Европейския съюз по силата на една единствена регистрационна процедура пред EUIPO.

Собственици на Бранда: МИГ-Лясковец-Стражица; МИГ-Белене-Никопол; МИГ-Самоков; МИГ-Троян-Априлци-Угърчин

Териториите на МИГ имат обусловена необходимост от нов подход за популяризиране, за по-широко представяне и сприятеляване с т.нар. „градско“ население. В проекта са предвидени нови решения за промотиране на характерни за местните територии и общности продукти, марки, дейности, забележителности и др. в общините. Красотата и жизнеспособността на българските села се възражда, все по-популярни стават предаванията и репортажите за селата, фермата, местата от където тръгва хляба, отглеждат се животни, плодове и зеленчуци, развива се културната идентичност и наследство от мотивирани хора, пазители на традициите. Партньорите по проекта си поставяме за основна цел постигането на устойчиво местно развитие на селата и тяхното възстановяване чрез създаване на условия за популяризиране и промотиране на селския живот, бит, култура посетителски и инвестиционни ресурси по иновативен начин в съвременна дигитална среда.

СЪВРЕМЕННИ МОДЕЛИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ И ПОЗИЦИОНИРАНЕ

➤ Content marketing:

Content marketing е създаване на съдържание – това е процес на създаване на информация в медийното пространство /статии, видео, инфографики, изображения, блогове/ за привличане на вниманието на аудиторията към продукта или услугата.

➤ Email marketing:

Email marketing е традиционен инструмент, който се реализира чрез разпращане на информация за продукта или услугата по електронната поща до конкретни лица или група адресати. Ако е добре настроен и правилно насочен, този инструмент е изключително ефективен инструмент за промотиране на продукти от териториите на МИГ.

➤ SMM или Маркетинг в социалните мрежи:

SMM или Маркетинг в социалните мрежи се използват за привличане на трафика и вниманието на аудиторията чрез тях.

Благодарение на огромната си активна аудитория, социалните мрежи се използват както за налагане на брандове, така и за разширяване на аудиторията и за активно популяризиране и промотиране на дигитални продукти от селските райони.

➤ SEO /оптимизация за търсещи машини:

Насочено е към подобряване на рейтинга на сайта пред търсещите машини и класирането му на предни позиции в органичните резултати.

➤ Ahrefs:

Той ни дава възможност да научим как и откъде нашите конкуренти получават трафика си, къде се класират за определени ключови думи, колко страници водят към техния уебсайт. Чрез него можем да получим информация какъв вид съдържание е модерно в нашата ниша и как може да го генерираме по-успешно.

➤ Buffer:

BufferBlog е едно от най-вдъхновяващите и полезни места в интернет пространството, те са се превърнали в пример, който трябва да бъде следван.

Инструментът сам по себе си е доста популярен и предпочитан.

➤ PostPlanner:

PostPlanner ни дава възможност за бързо и лесно автоматично споделяне на съдържание в социалните мрежи.

➤ Hootsuite:

Hootsuite е инструмент за управление на социални медии, който позволява на потребителите да планират и публикуват публикации в множество социални мрежи от един централизиран интерфейс.

➤ Рекламно позициониране в инфлуенсър-маркетинга, чрез българските влогъри

Инфлуенсър-маркетингът придобива ново значение с появата на социалните мрежи. Възможността за директна комуникация между инфлуенсър и последователската му база предоставя на брандовете нов канал за предаване на рекламни послания. Визуалното изразяване и неопосреденият комуникационен подход на влогърите увеличават тяхната привлекателност за компаниите, маркетиращи продуктите си чрез инфлуенсър – както в глобален, така и в национален мащаб.

➤ Разработване на дигитални инструменти за изследване, представяне и популяризиране на българското културно-историческо наследство, в това число и създаване на информационни системи и платформи с включена гео локация на културно-историческото наследство в България, с цел неговото изучаване, опазване и популяризиране и превръщането му в общественополезен ресурс.

Децата и традициите – тази връзка е основата, която поддържа българската култура жива през вековете. В свят, който се променя бързо, нашите обичаи и традиции остават

неизменни, като ни напомнят кои сме и откъде идваме. Децата са бъдещето на България, но традициите са връзката, която ги свързва с миналото и с нашите корени.

➤ Традициите – наследството на нацията.

Традициите не са просто обреди и обичаи. Те са историята, разказана от поколенията преди нас, и уроците, които те ни оставят. От празничните хора до символиката на мартеницата, всяка традиция носи в себе си мъдростта на миналото и стойността на общността.

За децата, възпитани в уважение към традициите, това наследство се превръща в опора, която ги свързва с тяхната културна идентичност и им помага да изградят по-дълбоко разбиране за своето място в света.

➤ Защо е важно децата да познават традициите?

Запазване на идентичността;

Когато децата познават традициите на своя народ, те разбират кои са и откъде идват. Това им помага да изградят здрава основа за своето бъдеще, създаване на връзка с общността, те обединяват хората. Показват на децата колко е важно да бъдеш част от общност, която споделя едни и същи ценности и обичаи, морални уроци.

Много от нашите традиции учат на уважение, гостоприемство и любов към семейството. Те предават моралните устои, които помагат на децата да израснат като добри и честни хора.

➤ Семейство и традиции.

Традициите започват в семейството. Родителите са първите учители на децата, които предават обичаите и разказват истории за тяхното значение. Когато семействата празнуват заедно, това създава спомени, които децата ще носят през целия си живот.

➤ Традициите, като урок за бъдещето.

Българските традиции учат децата не само на миналото, но и как да гледат напред. Те показват колко е важно да уважаваеш корените си, но и да се адаптираш към новото, като съхраняваш стойностите си.

➤ Традиции и съвремие.

Дори в съвременния свят, българските традиции остават актуални. Децата, които растат с тези обичаи, разбират, че културата и историята са нещо, което трябва да бъде защитавано и предавано на следващите поколения.

➤ Обучение, чрез традиции.

Игри, песни и празнични обреди учат децата на творчество, работа в екип и уважение към другите.

Българските традиции са ценно наследство, което се предава от поколение на поколение. В съвременния свят, изпълнен с динамични промени и глобализация, въпросът за бъдещето на тези традиции е от особено значение.

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ТРАДИЦИИ

➤ **Глобализация:**

Навлизането на чужди културни влияния може да доведе до изместване на традиционните български обичаи.

В същото време, глобализацията предоставя възможности за популяризиране на българската култура по света.

Технологичен напредък:

Съвременните технологии могат да бъдат използвани за съхраняване и разпространение на българските традиции.

От друга страна, прекомерната зависимост от технологиите може да доведе до отчуждаване от традиционните ценности.

- Демографски промени:

Миграцията и урбанизацията могат да доведат до загуба на връзка с традиционните общности и обичаи.

Възраждането на интереса към корените и идентичността сред младите хора може да допринесе за съхраняването на традициите.

- Образование и културни институции:

Образователните програми и културните институции играят ключова роля в предаването на българските традиции на следващите поколения.

Подкрепата за фолклорни състави, музеи и фестивали е от съществено значение за съхраняването на културното наследство.

➤ Възможни сценарии за бъдещето:

- Съхраняване и развитие:

Българските традиции ще продължат да се развиват и адаптират към съвременните условия, като същевременно запазват своята същност.

Ще се наблюдава повишен интерес към традиционната култура, особено сред младите хора.

- Загуба на идентичност:

Глобализацията и технологичният напредък ще доведат до постепенно изчезване на някои от традиционните обичаи.

Българската културна идентичност ще бъде размита под влиянието на чужди културни модели.

- Хибриден сценарий:

Българските традиции ще се съчетават с елементи на съвременната култура, създавайки нови форми на изразяване.

Ще се наблюдава баланс между съхраняването на традиционните ценности и адаптирането към променящия се свят.

- Ролята на младите хора:

Младите хора са ключови за бъдещето на българските традиции.

Те трябва да бъдат насърчавани да се интересуват от своята култура и да участват в съхраняването и предаването на традициите.

Съвременните технологии могат да бъдат използвани от младите хора, за да разпространяват българските традиции в интернет пространството, като по този начин ги правят достъпни за по-широка аудитория.

➤ Селата на територията на МИГ:

Българските села са важна част от културното наследство на страната, като пазители на традициите и обичаите. Тези села често са мястото, където се съхраняват автентичните български обичаи и бит, предадени от поколение на поколение. За съжаление, обезлюдяването на селата и отдалечаването на младите хора от селския живот водят до постепенна загуба на тези традиции. Въпреки това, има и инициативи, насочени към съхраняване на българските традиции в селата.

Основни характеристики на българските села, свързани с традициите и обичаите:

- Съхраняване на автентичния бит:

Селата са мястото, където все още могат да се видят традиционни български къщи, занаяти и начин на живот, характерен за определен регион.

- Предаване на знания и умения:

В селата се пазят знания за традиционни ястия, народни танци, песни, както и за различни занаяти, като тъкане, грънчарство и други.

- Празнуване на традиционни празници:

В селата все още се спазват и празнуват важни за българската култура празници, като Коледа, Великден, Трифон Зарезан и други, с характерни за региона обичаи.

- Общностен живот:

Селата са място, където хората са по-близо един до друг и поддържат силни връзки помежду си, което допринася за запазването на традициите и обичаите.

- Връзка с природата:

Селският живот е тясно свързан с природата, което се отразява и в традициите и обичаите, свързани с нея, като например празнуването на Еньовден или Гергьовден.

Важно е да се подкрепят усилията за запазване на българските села и техните традиции, за да не бъдат загубени за бъдещите поколения.

Българските села са богатство - богатство от знания, но и богатство на духа.

От година на година жителите им намаляват и много малки населени места биват заличавани от картата на България. Една от последните статистики сочи, че за пръв път от много години насам броят на населението в селските райони е паднал под два милиона души.

В последните десетилетия България, подобно на много други страни, преминава през интензивни социални, културни и технологични промени. Те неизбежно оказват влияние върху младото поколение – т.нар. „нови българи“, израснали в ерата на интернет, глобализацията и миграцията. Въпросът, който все по-често се задава, е: спазва ли новото поколение българи традициите и обичаите на страната, или ги изоставя в полза на един по-космополитен начин на живот?

В свят на изкуствен интелект, глобални инфлуенсъри и мигновена комуникация, традицията би могла лесно да изглежда като нещо отминало. Но в България, младото поколение доказва, че корените не се забравят – те се прераждат, и не само оцеляват, а процъфтяват. Семейството и образователната система играят ключова роля в предаването на традициите. В много български домове, села и градове празниците все още се отбелязват с уважение към старите обичаи. В същото време училищата често организират празници, постановки на обичаи и уроци по фолклор. Това създава основа за културна приемственост. Все по-често можем да видим как ученици играят хоро на училищни тържества, младежи организират кулинарни фестивали с традиционни ястия или популяризират българските носии в социалните мрежи.

Според последно проучване на Института за културно наследство, над 80% от българските младежи между 15 и 30 години твърдят, че отбелязват поне три традиционни празника годишно. Освен това, много от тях са част от клубове по народни танци, пеят във фолклорни състави или участват в инициативи за съхраняване на местни обичаи.

Според Агенция „Мяра“ от проучване, направено през 2025 година, 61.7 % от българите казват, че държат на традиции, национално, религия и семейство. България има дълга история на запазване на народни обичаи – особено през Възраждането и в селските райони. Социализмът донякъде прекъсва религиозната връзка, но запазва фолклора и семейната култура. След 1989 г. се наблюдава възраждане на религиозността и обичаите, макар често в ритуален или показан формат. Въпреки модерния свят, новото българско поколение не се отказва от традициите. То ги носи със себе си – не винаги дословно, но винаги с уважение. От селските площади до дигиталните платформи, обичаите оживяват в нова светлина. Младите българи не са забравили кои са. Те просто говорят на нов език – този на съвременното. Но посланието остава същото: България е жива – в песните, в ритуалите, в спомените и в сърцата на новите ѝ поколения.

➤ **Бабите ли останаха единствените пазители на народните ни традиции?**

Във време, в което на обичаите и занаятите се гледа като на нещо много архаично, със сигурност бабите са най-голямата екзотика в българските села. Все още – да. Все още голяма част от тях съумяват да живеят и споделят фолклорното богатство, което носят – занаятите, приемащата жизнеустойчивост, практическата ежедневна мъдрост... Именно те най-често са и домакините на „Резиденция Баба“.

Нагласа, която срещаме по-често по време на резиденциите обаче е за вътрешно обезценяване на знанието, опита, разказите им. Липсва стабилна свързваща нишка със следващите поколения, която да ги увери, че тези неща все още имат значение и могат да бъдат вплетени в съвременното. Контрастът в начина им на живот (в някои от селата, разбира се) с нашия, на градските хора, е толкова объркващ, че бих го нарекла между поколенчески сюрреализъм. За много възрастни жени, в чиито сърца и умове са живи уникални песни, легенди, обредност, усилието и хъсът да ги споделят са угаснали. Трябва някой усърдно да им го напомня.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Бъдещето на българските традиции зависи от усилията на цялото общество. Съхраняването и развитието на културното наследство е от съществено значение за запазване на националната идентичност и предаване на ценностите на следващите поколения. Повъзрастните хора ще потвърдят, че през миналия век българските села преминаха през етап на масово обезлюдяване. През последните години обаче наблюдаваме точно обратното явление – много хора продават апартаментите си в града, за да се установят на село. Дори напълно обезлюдени населени места започват да се заселват отново.

На какво се дължи това възраждане?

Все повече хора търсят тишината и спокойствието на селото, близостта до природата и чистия въздух, което се оказва за мнозина не само желание, но и необходимост. Но селата не предлагат само природни дадености, те носят със себе си нещо уникално, което градовете не могат да предложат – жива съкровищница от традиции, обичаи и ритуали, които все още се пазят и живеят. С всяка възстановена къща, с всяка пречистена чешма и боядисана порта се връща и част от духа на миналото. Легендите отново се разказват край огъня, песни се чуват по празници, а старите обичаи намират място в новия живот.

В много български села и до днес се отбелязват празниците с автентични обичаи, а традициите се предават от поколение на поколение.

Работещите читалища играят важна роля в това, като организират тържества и културни събития, които събират хората и ги свързват с тяхната история и културно наследство. Хората имат цялото време на света да правят нещата, за които хората от големия град или не са чували, или са заровили отдавна в миналото. Ще се върнем при бабите, които остават единствените пазители на българските традиции. Докато все още има хора, които съумяват да пазят фолклорното ни богатство, само можем да черпим от мъдростта им и да научим откъде е произлязло и как се е развило ежедневието ни.

Българската нация е запазила своята идентичност през вековете благодарение на своята духовност, съществена част от която е българският фолклор. Фолклорната музика в модерната и глобалната епоха се адаптира и трансформира, запазвайки своите корени, но и интегрирайки нови елементи. Тя се представя както в автентичния си вид, така и в модернизирани форми, които я правят достъпна за по-широка аудитория.

Светът без българския фолклор би бил като дом без корени – лишен от дух, минало и облик. Народното творчество не е просто културно наследство – то е нашата памет, нашият език през вековете, нашата мъдрост, съхранена и предавана чрез песни, приказки, носии и

танци. Фолклорът ни учи на ценности – той ни обединява, създава чувство за принадлежност, възпитава любов към родното. Без него бихме се изгубили в света – обезличени, откъснати от земята си. Именно затова трябва не само да го пазим, но и да го предаваме жив, чрез децата ни – онези, които ще продължат да носят традициите напред.

Да съхраним българските села означава да съхраним една незаменяема част от себе си. Всяко запазено село е като пазител на история, природа и човечност. Защото когато селото умре, не умира само мястото – умира паметта. А народ без памет е народ без бъдеще.

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ:

1. Данни от Национално представително изследване, проведено от учени от Българската академия на науките за българската идентичност, 2023 г.
2. Бакрачева, Маргарита, Книга „Идентичността в три стъпки“, Изд. Парадигма, 2009.
3. Доклад „Динамика на националната идентичност и транснационалните идентичности в процеса на европейската интеграция“ / Състав. Мирелла Дечева. – София, Изд. Парадигма, 2008.
4. Статия „Национална и европейска идентичност в сравнителен план“, Лилия Леонидовна Сазонова, Институт за изследване на обществата и знанието, БАН.
5. Статия „Националната идентичност на младите хора в България в началото на XXI век“, Иван Миленов Михайлов, 2021 г.
6. Книга „За националната идентичност и нацията като комплексни сформирания“, София, Изд. „Кралица Маб“, 2000.
7. Георгиева, И. “Хлябът на българина: хляб без квас, хляб с квас”, Достъпно на <http://www.libsu.uni-sofia.bg/Statii/hliab.html>
8. Статия „Културни и битови аспекти на употребата на хляба в предмодерното българско общество“, Ирена Таушанова.
9. „[Силата на българските шевици - нишки на паметта](#)“ - публикация в изданието Notepad.bg, автор Павел Илиев, 7 юли 2025 година.
10. Статия по проект „Национални и европейски измерения на съвременната идентичност на българите“, финансиран от фонд „Научни изследвания“.
11. Статия „Националната идентичност на младите хора в България в началото на XXI век“, 2024 г., Автор: Иван Михайлов.
12. Доклад „БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПА И СВЕТА“, Център за европейски и международни изследвания.
13. Проучване на Агенция „Мяра, направено през 2025 година.
14. Статия „Пазители на духа“, Автор: Алис Бел.
15. Платформа „Открий България“.
16. Книга „100 неща, които трябва да знаем за традициите на българите“, Райна Гаврилова.
17. Бюлетин „Европейско културно разнообразие, ценности, добродетели и обичаи“. Настоящата публикация е изготвена в рамките на проект: „Традиции, етика и етикет“, финансиран по Програма Еразъм+, договор № 2018-1-SK01-KA204-046326.

